

УДК 346.62

DOI <https://doi.org/10.32837/npuola.v26i0.659>*Р. А. Джабраїлов, Т. С. Гудіма*

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ СТАЛОЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Постановка проблеми. Економічні кризи (зумовлені різними чинниками), що стають дедалі частішим явищем – як на національному, так і на глобальному рівнях, – зумовлюють зміну геополітичного середовища, негативно впливають на економіку країн і поступово збільшують залежність окремих із них від зовнішнього фінансування. Необхідність таких інвестицій, як і їхній розмір, зазвичай визначається, зокрема, ступенем стійкості фінансової системи тієї чи іншої держави до зовнішніх і внутрішніх шоків (зокрема, неекономічного характеру). Наприклад, криза 2014 року в Україні наочно продемонструвала проблеми банківського сектору, зумовила істотне скорочення банківських установ і потребу в розширеному фінансуванні з боку Міжнародного валютного фонду [1]. У свою чергу, карантинні заходи в умовах пандемії COVID-19 поглибили економічні дисбаланси та посилили необхідність відповідної підтримки. Зокрема, за підрахунками Офісу Президента України, додаткові потреби України (на забезпечення фінансової стабільності) в зовнішніх інвестиціях, які виникли у зв'язку з поширенням коронавірусу, становлять близько 3,5–4 мільярдів доларів США [2]. Додатковим каталізатором вищезазначених проблем стала низка судових рішень щодо визнання неправомірними дій Національного банку України (далі – НБУ) та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо визнання неплатоспроможними банків і виведення їх із ринку. Є вірогідність того, що позиція вітчизняних судів здатна не тільки ще більше розбалансувати банківську систему, але й посилити ризики для зовнішніх кредиторів. У зв'язку з цим сучасні виклики надають питанню посилення фінансової безпеки країни ще більшої значущості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти з відповідної тематики стали об'єктом досліджень багатьох учених, зокрема О. Барановського, Є. Білоусова, А. Гальчинського, В. Гейця, С. Глазьева, А. Городецького, О. Гриценка, М. Єрмошенка, Б. Кваснюка, Л. Логвиної, І. Лукінова, Ю. Любимцева, В. Мартинюка, А. Мороза, М. Савлука, К. Самсонова, В. Сенчагова, В. Симоненка, В. Сікори, В. Степаненка, Л. Шевченка та інших. Попри активний інтерес із боку представників наукової спільноти

до окремих аспектів забезпечення фінансової безпеки держави, подальшого розв'язання потребують питання, пов'язані з удосконаленням механізму відновлення функціонування банків, щодо яких у судовому порядку визнано неправомірними та скасовано рішення НБУ про віднесення банку до категорії неплатоспроможних та/або відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. Водночас виникає необхідність у визначенні підходів до посилення фінансової безпеки держави насамперед із відображенням відповідних заходів у стратегічних документах, що стосуються національної безпеки держави. Зазначене і становить **мету** дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Насамперед слід зазначити, що в тексті Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015, забезпечення економічної безпеки досягається, серед іншого, шляхом стабілізації банківської системи, забезпечення прозорості грошово-кредитної політики та відновлення довіри до вітчизняних фінансових інститутів (абз. 13 п. 4.9).

Цьому має сприяти злагоджена робота органів державної влади, перш за все Парламенту України, шляхом прийняття відповідних законодавчих актів. У зв'язку з цим привертає увагу нещодавно прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» № 590-IX від 13 травня 2020 р. (далі – Закон № 590-IX) [3].

Переважна більшість експертів зауважувала на доцільності скорішого його прийняття. Втім, з аналізу змісту окремих положень відповідного нормативно-правового акта можна дійти висновку про закладення у правову систему України певних норм, які створюють значні ризики для фінансової безпеки країни.

При цьому фінансову безпеку вбачається за доцільне розглядати у значенні, запропонованому в Методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджених Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовтня 2013 р. № 1277. Зокрема, у п. 5 зазначених Методичних рекомендацій фінансова безпека визнається як один із складників економічної безпеки та характеризується як стан фінансової системи країни, за якого створюються необхідні фінансові умови для стабільного соціально-економічного розвитку країни, забезпечується її стійкість до фінансових шоків і дисбалансів, створюються умови для збереження цілісності та єдності фінансової системи країни. У свою чергу, фінансова безпека має такі складники: банківська безпека, безпека небанківського фінансового сектору, боргова безпека, бюджетна безпека, валютна безпека, грошово-кредитна безпека.

Аналіз наукових підходів [4–11] до визначення відповідного поняття («фінансова безпека») дає змогу дійти висновку, що воно охоплює різні аспекти національної безпеки. Це означає, що фінансовий компонент, по суті, нерозривно пов'язаний із кожним її складником (зокрема, економічним) і здатен здійснювати значний вплив на них. Крайшу візуалізацію концепції національної безпеки можна було б отримати, застосовуючи багатовимірну матрицю, в якій фінансова безпека буде одним з аспектів. У свою чергу, відносини між усіма її (національної безпеки) компонентами

не можуть бути чітко розділені через: 1) виявлений на науковому та практичному рівнях концептуальний взаємозв'язок (який засвідчує, що, наприклад, фінансова безпека не має сенсу без економічної безпеки та навпаки) та 2) спрямованість на досягнення єдиної мети – сприяння сталому економічному розвитку країни.

Як відомо, основними передумовами досягнення цієї мети (сприяння сталому економічному розвитку) вважається наявність інклюзивних інститутів (правил) у державі. Серед них – неупереджена система правосуддя, захист права приватної власності та рівні можливості для участі громадян в економічній активності (у будь-якій сфері) [12, с. 105]. На рівні вітчизняного законодавства такі правила декларуються Конституцією України, зокрема ст. ст. 8, 41, 55, 129 тощо. Зважаючи на це та з метою досягнення кінцевої мети фінансової безпеки країни, вони мають пронизувати норми вітчизняного законодавства, зокрема, в банківській сфері.

На жаль, це не знайшло відображення в тексті Закону 590-ІХ. Наприклад, запропоновані зміни до процесуальних кодексів України, зокрема Кодексу адміністративного судочинства України, стали яскравим свідченням звуження обсягу прав учасників судового процесу. Зокрема, повертають увагу положення, які встановлюють неможливість зупинення дії оскаржуваного індивідуального акта/рішення НБУ, наприклад про віднесення банку до категорії неплатоспроможних, ані поданням позовної заяви, ані відкриттям провадження в адміністративній справі. Суперечливою є також норма, яка передбачає, що навіть у разі визнання акта/рішення НБУ протиправним (незаконним) із відповідним скасуванням: 1) не відновлює того становища банку, яке існувало до прийняття такого акта/рішення, включно з відновленням правового статусу цього банку, та не відновлює становища/прав осіб, які були учасниками банку на момент прийняття такого акта/рішення; 2) не може бути підставою для визнання недійсними, нечинними, протиправними та скасування будь-яких рішень, правочинів або інших дій/визнання протиправною бездіяльності, прийнятих, вчинених або допущених у процедурі виведення неплатоспроможного банку з ринку/ліквідації банку; 3) не породжує будь-яких прав у осіб, які були учасниками банку на момент прийняття такого індивідуального акта/рішення, окрім права на відшкодування завданої шкоди (запропонована пп. 6 п. 3 розділу 1 Закону 590-ІХ ст. 266-1 Кодексу адміністративного судочинства України).

Зазначені положення порушують права банків (як юридичних осіб), їхніх засновників та учасників. Вказане є наслідком ігнорування в Законі 590-ІХ охоронної функції права, спрямованої на недопущення порушення законних прав та інтересів фізичних та юридичних осіб. Відповідно, це суперечить узагалі ідеології правової держави, якою Україна визнана в тексті Основного Закону.

У свою чергу, зміни до ст. 5 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПКУ) та ст. 5 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПКУ) в частині неможливості: 1) суду «прийняти будь-яке інше рішення, що може мати наслідком зупинення/припинення розпочатої процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку та/або

ліквідації банку» та 2) використання рішення суду щодо визнання проти-правним (незаконним) індивідуального акта НБУ як підстави для застосування засобів захисту ...» – є повним нівелюванням системи правосуддя. За таких обставин рішення суду відтепер матиме менше значення або зовсім не матиме значення порівняно, наприклад, з актами НБУ, Кабінету Міністрів України та інших.

Виявляється, єдиним способом захисту прав осіб, які є (були) учасниками банку та права й інтереси яких було порушено внаслідок виведення банку з ринку на підставі протиправного (незаконного) індивідуального акта Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, рішення Кабінету Міністрів України, – є відшкодування завданої шкоди у грошовій формі (зміни до ст. 5 ЦПКУ та ст. 5 ГПКУ). Інакше кажучи, кошти засновникам банку планується компенсувати з Державного бюджету України, зокрема сформованого за кошти платників податків, зокрема клієнтів банку, чії права також було порушено незаконними діями НБУ. Отже, Законом 590-ІХ легалізується можливість поширення в Україні практики прийняття незаконних актів/рішень, зокрема, з боку НБУ. При цьому не враховується, що до повноважень НБУ віднесено запобігання випадкам фінансової нестабільності, зокрема, шляхом здійснення наглядових функцій (ст. ст. 6, 7 ЗУ «Про Національний банк України»).

Загалом, норми Закону 590-ІХ в частині відшкодування шкоди, завданої учасникам банку, певною мірою відтворюють положення ст. 1173 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) від 16 січня 2003 р. про те, що шкода, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, дією чи бездіяльністю органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування під час здійснення ними своїх повноважень, відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим або органом місцевого самоврядування незалежно від вини цих органів. При цьому хоч ст. 1174 ЦКУ окремо наголошує на відшкодуванні шкоди, завданої посадовою або службовою особою органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, зазначене, напевно, не слід розглядати як обмеження застосовування до посадових або службових осіб вимоги про відшкодування шкоди, завданої внаслідок незаконних рішень, дій чи бездіяльності, зокрема, органів державної влади.

Зазначене можна пояснити тим, що вольову частину дій чи бездіяльності органу влади реалізують відповідні посадові або службові особи, які мали б вжити всіх заходів із метою запобігання порушенню актів законодавства України та недопущення завдання шкоди правам і законним інтересам третіх осіб. Відповідно, умисел або необережність посадових або службових осіб знаходить вияв у прийнятті відповідних рішень від імені органу влади, здійсненні незаконних дій або незаконного ухилення від їх здійснення з боку органу влади.

Наприклад, як впливає зі змісту п. п. 2, 4 ст. 19 Закону України «Про Національний банк України», голова НБУ діє від імені НБУ і представляє його інтереси без доручення у відносинах з органами державної

влади, з банками, фінансовими та кредитними установами, міжнародними організаціями, іншими установами й організаціями; підписує протоколи, постанови, прийняті Правлінням НБУ, накази та розпорядження, а також угоди, що укладаються НБУ. Отже, зважаючи на вищенаведене та розуміння права зворотної вимоги (регресу) до винної особи, можна припустити, що сплачені державою кошти у вигляді відшкодування завданої шкоди інтересам учасників банку внаслідок незаконних актів/рішень НБУ будуть згодом стягнуті з винних осіб до Державного бюджету України. Тим більше, що фінансова спроможність Голови та заступників голови НБУ не викликає сумнівів. Зокрема, в електронних засобах масової інформації наводяться відомості про те, що оклад Голови НБУ з 1 квітня 2020 року встановлено на рівні 417 285 грн, а його заступникам – понад 350 тис гривень у місяць [13].

Можливість здійснення регресної вимоги передбачена ч. 4 ст. 1191 ЦКУ, якою встановлено, що держава, Автономна Республіка Крим, територіальні громади, відшкодувавши шкоду, завдану посадовою, службовою особою внаслідок незаконно прийнятих рішень, дій чи бездіяльності відповідно органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, *мають право зворотної вимоги до винної особи у розмірі виплаченого відшкодування* (крім відшкодування виплат, пов'язаних із трудовими відносинами та відшкодуванням моральної шкоди).

Водночас реалізація цієї норми у практичній площині викликає певні сумніви через те, що здійснення зворотної вимоги до винної особи розглядається ч. 4 ст. 1191 ЦКУ як право, а не обов'язок. Утім, якщо Закон 590-ІХ припускає можливість прийняття незаконних актів/рішень НБУ та передбачає виплату відшкодування, то в такому разі держава *повинна* стягнути кошти з винних осіб. У зв'язку з цим убачається за доцільне передбачити внесення змін до ч. 4 ст. 1191 ЦКУ шляхом доповнення абзацом другим такого змісту: «Держава, відшкодувавши шкоду, завдану посадовою, службовою особою Національного банку України внаслідок незаконно прийнятих рішень, дій чи бездіяльності відповідно до Національного банку України, в обов'язковому порядку здійснює зворотну вимогу до винної особи у розмірі виплаченого відшкодування (крім відшкодування виплат, пов'язаних із трудовими відносинами та відшкодуванням моральної шкоди)».

Загалом, законодавче закріплення можливості незаконного виведення банку з ринку закладає значні ризики для фінансової безпеки України. Як відомо, процес «очищення» банківської системи, що було розпочато НБУ в 2014 р., став водночас і найзбитковішим для громадян України, і найвитратнішим для держави [14]. Незважаючи на це, Закон 590-ІХ надає необмежені повноваження НБУ та, як наслідок, збільшує ризики подальшого незаконного виведення банківських установ із ринку.

Висновки. Проведене дослідження дає змогу дійти таких висновків:

1. Наголошено на тому, що рівень фінансової безпеки справляє вирішальний вплив на ступінь сталого розвитку економіки держави, ефективного здійснення грошово-кредитної політики. Акцентовано увагу на тому, що формуванню та здійсненню сталої грошово-кредитної політики має сприяти злагоджена робота органів державної влади, перш за все

Парламенту України, шляхом прийняття відповідних законодавчих актів. У зв'язку з цим особливого значення набуває питання підготовки економічно обґрунтованих законів, аналіз деяких із них, а саме Закону 590-ІХ, дає можливість дійти висновку про закладення у правову систему України певних норм, які створюють значні ризики для фінансової безпеки країни.

2. Аргументовано, що Закон 590-ІХ здатен завдати негативного впливу на фінансову безпеку країни через наявність в його тексті окремих норм, що: 1) ігнорують охоронну функцію права, спрямовану на недопущення порушення законних прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, підтримуючи, відповідно, ідеологію правової держави, якою Україна визнана в тексті Основного Закону; 2) нівелюють систему правосуддя; 3) легалізують можливість поширення в Україні практики прийняття незаконних актів/рішень, зокрема, з боку НБУ; 4) обмежують коло осіб, права яких порушено внаслідок виведення банку з ринку на підставі протиправного (незаконного) індивідуального акта Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, рішення Кабінету Міністрів України, учасниками банку; а також способи захисту прав таких осіб – відшкодуванням завданої шкоди у грошовій формі за кошти Державного бюджету України, зокрема сформованого за кошти платників податків, зокрема клієнтів банку, чії права також було порушено незаконними діями НБУ; тощо.

3. Зазначено, що вольову частину дій чи бездіяльності органу влади реалізують відповідні посадові або службові особи, які мали б ужити всіх заходів із метою запобігання порушенню актів законодавства України та недопущення завдання шкоди правам і законним інтересам третіх осіб. Відповідно, умисел або необережність посадових або службових осіб знаходить вияв у прийнятті відповідних рішень від імені органу влади, здійсненні незаконних дій або незаконного ухилення від їх здійснення з боку органу влади. У зв'язку з цим, а також із метою запобігання переключенню тягаря відшкодування завданої учасникам банку шкоди у грошовій формі виключно на громадян України, які шляхом сплати податків і зборів беруть участь у формуванні Державного бюджету України, вбачається за доцільне передбачити внесення змін до ч. 4 ст. 1191 ЦКУ шляхом доповнення абзацом другим такого змісту: «Держава, відшкодувавши шкоду, завдану посадовою, службовою особою Національного банку України внаслідок незаконно прийнятих рішень, дій чи бездіяльності відповідно Національного банку України, в обов'язковому порядку здійснює зворотну вимогу до винної особи у розмірі виплаченого відшкодування (крім відшкодування виплат, пов'язаних із трудовими відносинами та відшкодуванням моральної шкоди)».

Література

1. МВФ і Україна: історія позик і відносин. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-48335639>.

2. ОП оцінює додаткові витрати на боротьбу з COVID-19 у \$3,5-4 млрд і розраховує збільшити суму фінансування від МВФ майже вдвічі. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/649327.html>.

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» № 590-IX від 13 травня 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-20>.
4. Jiang Y. Response and Responsibility: China in East Asian Financial Cooperation. *The Pacific Review*. 23. 2010. P. 603–623.
5. Howell R.T., Kurai M., Tam L. Money Buys Financial Security and Psychological Need Satisfaction: Testing Need Theory in Affluence. *Social Indicators Research*. 110. 2013. P. 17–29.
6. Knights D. Governmentality and Financial Services: Welfare Crises and the Financially Self-Disciplined Subject. In *Regulation and Deregulation in European Financial Services*. London : Palgrave Macmillan, 1997. P. 216–235.
7. Pitt-Catsoupes M., Smyer M.A. 2005. Older Workers: What Keeps Them Working. *Issue Brief*. 1. URL: <https://dlib.bc.edu/islandora/object/bc-ir:100893/datastream/PDF/view>.
8. Pankow D., O'Neill B. 2008. Extension Financial Security For All: a Community of Practice to Increase Financial Literacy. *Journal of Extension*. 46. URL: <https://www.joe.org/joe/2008june/a3.php>.
9. Peeters H. Sustainable Development and the Role of the Financial World. In *The World Summit on Sustainable Development*. Dordrecht : Springer, 2005. P. 241–274.
10. Kaur A. Maslow's Need Hierarchy Theory: Applications and Criticisms. *Global Journal of Management and Business Studies*. 3. 2013. P. 1061–1064. URL: https://www.ripublication.com/gjms_spl/gjmsv3n10_03.pdf.
11. Greenfield C., Williams P. 2001. Financial Advertising and Media Rhetoric. *Southern Review: Communication, Politics & Culture*. 34. 44. URL: <https://search.informit.com.au/documentSummary;dn=741168790675060>.
12. Acemoglu, Daron, and James A Robinson. 2012. *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity and Poverty*. 1st ed. New York : Crown, 529 p.
13. Глава НБУ Смолій та його заступники отримують понад 350 тис. грн на місяць. URL: <https://ua.112.ua/ekonomika/hlava-nbu-smolii-ta-ioho-zastupnyky-otrymuyut-ponad-350-tys-hrn-na-misiats-532416.html>.
14. Пояснювальна до проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення деяких механізмів регулювання банківської діяльності № 2571-д від 30 березня 2020 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68492.

А н о т а ц і я

Джабраїлов Р. А., Гудіма Т. С. Фінансова безпека як ключовий фактор забезпечення здійснення сталої грошово-кредитної політики держави. – Стаття.

Статтю присвячено дослідженню окремих аспектів фінансової безпеки держави, а також питань, пов'язаних із удосконаленням механізму відновлення функціонування банків. Наголошено на тому, що здійсненню сталої грошово-кредитної політики має сприяти злагоджена робота органів державної влади, перш за все Парламенту України, шляхом прийняття відповідних законодавчих актів. Аргументовано, що окремі правові норми сучасного банківського законодавства здатні завдати негативного впливу на фінансову безпеку країни через наявність в їхньому тексті окремих норм, що: 1) ігнорують охоронну функцію права, спрямовану на недопущення порушення законних прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, підриваючи, відповідно ідеологію правової держави, якою Україна визнана в тексті Основного Закону; 2) нівелюють систему правосуддя; 3) легалізують можливість поширення в Україні практики прийняття незаконних актів/рішень, зокрема, з боку НБУ; 4) обмежують коло осіб, права яких порушено внаслідок виведення банку з ринку на підставі протиправного (незаконного) індивідуального акта Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, рішення Кабінету Міністрів України, учасниками банку; а також способи захисту прав таких осіб – відшкодуванням завданої шкоди у грошовій формі за кошти Державного бюджету України, зокрема сформованого за кошти платників податків, зокрема клієнтів банку; тощо.

Зазначено, що вольову частину дій чи бездіяльності органу влади реалізують відповідні посадові або службові особи, які мали б ужити всіх заходів із метою запобігання порушенню актів законодавства України та недопущення завдання шкоди правам і законним інтересам третіх осіб. З метою запобігання перекладенню тягара відшкодування завданої

учасникам банку шкоди у грошовій формі виключно на громадян України, які шляхом сплати податків і зборів беруть участь у формуванні Державного бюджету України, вбачається внесення змін до кодифікованого нормативно-правового акта.

Ключові слова: фінансова безпека держави, грошово-кредитна політика, Національний банк України, охоронна функція права, система правосуддя.

S u m m a r y

Dzhabrailov R. A., Hudima T. S. Financial security as a key factor in ensuring the implementation of a sustainable monetary policy. – Article.

The article is devoted to the study of certain aspects of financial security of the state, as well as issues related to improving the mechanism for restoring the functioning of banks. It is emphasized that the implementation of a sustainable monetary policy of the state should be facilitated by the coordinated work of public authorities, first of all, the Parliament of Ukraine through the adoption of relevant legislation. It is argued that certain legal norms of modern banking legislation can have a negative impact on the financial security of the state due to the presence in their text of certain rules that: 1) ignore the protective function of law, aimed at preventing violations of legal rights and interests of individuals and legal entities and undermine the ideology of the rule of law, which the Constitution of Ukraine is recognized in the text; 2) level the justice system; 3) legalize the possibility of spreading the practice of illegal acts / decisions in Ukraine, in particular, by the National Bank of Ukraine; 4) limit the range of persons whose rights have been violated as a result of withdrawal of the bank from the market on the basis of illegal (illegal) individual act of the National Bank of Ukraine, the Deposit Guarantee Fund, the Ministry of Finance of Ukraine, the National Securities and Stock Market Commission; owner of the bank; as well as ways to protect the rights of such persons – compensation for damage in cash from the State Budget of Ukraine, including those formed at the expense of taxpayers (bank customers); etc.

It is noted that the volitional part of the actions or inaction of the authority is carried out by relevant officials or officials, who should take all measures to prevent violations of Ukrainian legislation and prevent harm to the rights and legitimate interests of third parties. Accordingly, the intent or negligence of officials is manifested in the adoption of appropriate decisions on behalf of the authority or illegal evasion of their implementation by the authority. In order to prevent the burden of compensation for damages caused to bank members, only on citizens of Ukraine who participate in the formation of the State Budget of Ukraine by paying taxes and fees, amendments to the codified legal act are envisaged.

Key words: financial security of the state, monetary policy, National Bank of Ukraine, protective function of law, justice system.